

Домогосподарства Львівської області у 2018 році

АНАЛІТИЧНА ДОПОВІДЬ

31.03.2020

З метою дослідження рівня життя населення проводиться обстеження умов життя домогосподарств. Специфіка та багатоступеневий характер програми вибіркового обстеження умов життя домогосподарств вимагає довготривалого опрацювання, тому в цій доповіді подано аналіз матеріалів обстеження за 2018 рік.

У 2018 році в області нараховувалось 821,5 тис. домогосподарств (5,5% від загальної кількості домогосподарств України), серед них 520,2 тис. домогосподарств (63,3%) міських і 301,3 тис. домогосподарств (36,7%) – сільських.

Ресурси домогосподарств

Свої потреби домогосподарства задовольняли за **рахунок ресурсів**, які надходили з різних джерел. До ресурсів домогосподарств включені усі види грошових, натуральних доходів, а також всі види соціальної допомоги, включаючи субсидії на відшкодування витрат на оплату житла, комунальних продуктів та послуг, подарунки, доходи від продажу особистого та нерухомого майна, використані заощадження тощо.

За даними обстеження **середньомісячні грошові доходи** домогосподарства у 2018 році становили 10531,6 грн (у міських поселеннях – 10471,4 грн, у сільській місцевості – 10635,5 грн), що на 28,4% (у міських поселеннях – на 25,4%, у сільській місцевості – на 33,8%) більше попереднього року.

Середньомісячні загальні доходи одного домогосподарства становили 11503,4 грн. Міське домогосподарство отримувало у середньому за місяць 10982,1 грн, сільське – 12403,5 грн.

У середньому на одного члена домогосподарства еквівалентні¹ загальні доходи становили 4773,2 грн, у міських домогосподарствах – 4774,8 грн, у сільських – 4770,6 грн. Рівень середньомісячних загальних доходів однієї особи у 2,7 раза перевищував рівень законодавчо встановленого на цей період прожиткового мінімуму (1744,8 грн). Доходи у середньому на одну особу

¹В основу розрахунку доходів на умовну особу покладено еквівалентну шкалу, що застосовується в національній практиці досліджень питань бідності, за якою першому члену домогосподарства присвоюється коефіцієнт 1, а всім іншим – 0,7 (наприклад, домогосподарство з 3-ох осіб має в своєму складі 2,4 умовні особи: $1+0,7+0,7=2,4$).

домогосподарства у 2018 році порівняно з попереднім роком зростали більшими темпами, ніж індекс споживчих цін за цей період: відповідно 124,6% проти 111,2%.

Частка населення із середньодушовими доходами нижче законодавчо встановленого прожиткового мінімуму у середньому зменшилася порівняно з 2017 роком на 1,1 в. п. і склала 0,5% (розмір законодавчо встановленого прожиткового мінімуму за цей період зріс на 9%).

Частка населення із середньодушовими доходами нижче розміру фактичного прожиткового мінімуму в середньому за місяць (у 2017 – 2941,5 грн, у 2018 році – 3262,7 грн) у 2018 році зменшилася в 1,7 раза порівняно з 2017 роком і становила 17,5%.

Середньомісячні сукупні ресурси одного домогосподарства у 2018 році становили 11638,9грн (у міських поселеннях – 11110,9 грн, у сільській місцевості – 12550,6 грн) і зросли порівняно з 2017 роком на 24,6% (у міських поселеннях – на 21,1%, у сільській місцевості – на 30,3%).

Структура сукупних ресурсів домогосподарств, відсотків

Основну частину усіх ресурсів домогосподарств становили грошові доходи – 90,5% (у 2017 році – 87,8%). У міських домогосподарствах у 2018 році вони збільшились на 3,1 в. п. і становила 94,2%, у сільських – на 2,2 в. п. і склали 84,7%.

Заробітна плата, залишається основним компонентом та джерелом доходів населення Львівської області, частка якої становила 60,6% ресурсів домогосподарств. Порівняно з 2017 роком, частка доходів від зайнятості збільшилася на 2,1 в. п. Частка пенсій, стипендій, допомог, пільг, субсидій та компенсаційних виплат, наданих готівкою, зменшилась на 1,8 в. п. і становила 16,3% доходів домогосподарства.

Безготівкові пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії та палива становили 2,7%, що на 2,0 в. п. менше показника попереднього року.

Частка доходів від підприємницької діяльності та самозайнятості – 6,1%, що на 1,4 в. п. більше, ніж в 2017 році; грошової допомоги від родичів і інших осіб становила 4,8%, що на 0,7 в. п. більше, ніж у 2017 році; доходи від продажу сільськогосподарської продукції – 1,9%.

Частка пільг та субсидій на оплату житла, комунальних продуктів та послуг (готівкою та безготівкових) у ресурсах груп домогосподарств із низькими доходами склали 5,9%, а серед найбільш забезпечених 10% домогосподарств – 0,7%.

Витрати домогосподарств

Середньомісячні сукупні витрати одного домогосподарства у 2018 році становили 9778,2 грн. Міське домогосподарство витратило у середньому за місяць 10281,1 грн, сільське – 8909,9 грн. У середньому на одну особу витрати становили 4057,4 грн на місяць, у міських домогосподарствах – 4470,0 грн, у сільських – 3426,9 грн.

У структурі сукупних витрат домогосподарств у 2018 році, як і у попередні роки, найбільшу частку становили споживчі витрати (94,6%). Найвагомим напрямом використання ресурсів домогосподарств були витрати на продукти харчування, на які було спрямовано більше 50,2% усіх сукупних витрат, проте, порівняно з 2017 роком, частка витрат на продукти харчування та безалкогольні напої зменшилася на 1,5 в. п. Загальна сума витрат на продукти харчування у 2018 році зросла на 16,1% і становила 4912,8 грн у середньому на місяць у розрахунку на одне домогосподарство.

Структура сукупних витрат домогосподарств у 2018 році, відсотків

На придбання продовольчих товарів (разом з витратами на харчування поза домом) домогосподарства спрямовували майже 3/5 усіх сукупних витрат.

Частка витрат на придбання непродовольчих товарів та послуг становили 25,5% сукупних витрат домогосподарств, що на 1,0 в. п. менше показника попереднього року.

Іншою складовою сукупних витрат є неспоживчі витрати, які у порівнянні з 2017 роком збільшилися на 1,1 в. п. і становили 5,4%, а саме: допомога родичам, іншим особам – 2,7%, купівля акцій, нерухомості, будівництво, вклади до банків – 2,0%, інші витрати – 0,7%.

Структура сукупних витрат домогосподарств, відсотків

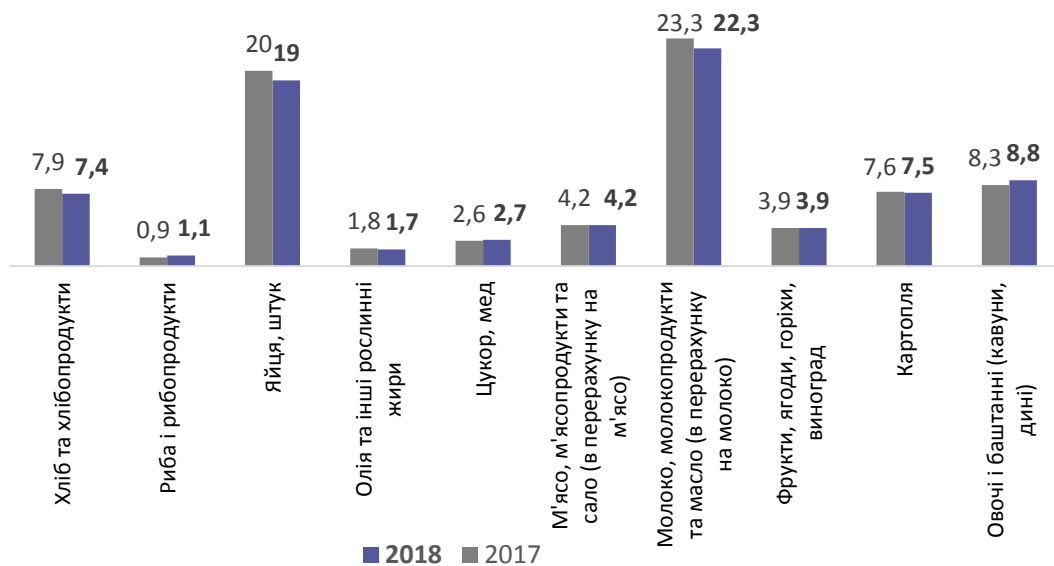

У 2018 році, порівняно з попереднім роком дещо зменшився рівень споживання основних продуктів: хліба та хлібних продуктів - на 0,6% з 7,9 кг у середньому на особу за місяць у 2017 році до 7,4 кг у 2018 році, яєць, олії та інших рослинних жирів – на 0,5%. Збільшився у порівнянні з 2017 роком рівень споживання овочів та баштанних на 6,0%, цукру – на 3,4%, риби та рибопродуктів – 2,2%, цукру, фруктів, ягід та винограду – на 2,6%.

Енергетична цінність у спожитих домогосподарствами Львівської області продуктах харчування становила 2935 ккал у середньому за добу на одну особу, що менше ніж у 2017 році на 1,6%; вміст поживних речовин: вуглеводів – 368 г (менше на 1,4%); жирів – 123 г (менше на 8,9%); білків – 91 г (більше на 12,3%).

Споживання продуктів харчування домогосподарствами

(у середньому за місяць у розрахунку на одну особу, кг)

Зберігалася диференціація в споживанні продуктів харчування між різними за рівнем добробуту верствами населення. Домогосподарства десятого дециля (найбільш забезпечене населення) спрямовували на харчування 39,5% своїх витрат, що на 17,3 в.п. менше, ніж у групі домогосподарств із низькими доходами. Разом з тим вартість добового раціону однієї особи з групи домогосподарств із низькими доходами становила 47 грн проти 92 грн на одну особу домогосподарств десятого дециля.

Калорійність спожитих продуктів харчування за добу однією особою з групи найбільш забезпечених 10% домогосподарств становила 3181 ккал, що в 1,5 раза вище, ніж у групі домогосподарств із низькими доходами. Останніми було спожито менше усіх продуктів харчування. Найбільша диференціація порівняно із групою найбільш забезпечених 10% домогосподарств була відмічена у групі м'яса та м'ясопродуктів - у 2,7 раза, фруктів, ягід, горіхів, винограду - у 3,0 раза, молока і молочних продуктів - у 1,6 раза, яєць - у 1,4 раза.

У структурі сукупних витрат домогосподарств вагому частину складають витрати на непродовольчі товари - 25,5% (на 0,9 в. п. менше, ніж у 2017 році) та послуги - 14,8% (на 0,6 в. п. більше, ніж в 2017 році). У середньому за місяць пересічне домогосподарство витрачало: на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива - 1252,10 грн (12,8% усіх сукупних витрат); на одяг і взуття - 756,56 грн (7,7%); на транспорт - 330,09 грн (3,4%); на охорону здоров'я - 339,2 грн (3,5%); на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла - 192,32 грн (1,9%); на зв'язок - 214,69 грн (2,2%); на відпочинок і культуру - 215,49 грн (2,2%); на освіту - 85,84 грн (0,9%); на різні товари та послуги - 283,75 грн (2,9%).

На послуги, що пов'язані з утриманням житла та оплати комунальних послуг, витрачалось у середньому 324,91 грн (3,3% усіх сукупних витрат); на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла – 11,90 грн (0,1%); послуги у сфері охорони здоров'я – 152,78 грн (1,6%); транспортні послуги – 156,25 грн (1,6%); послуги зв'язку – 188,34 грн (1,9%); відпочинку і культури – 140,14 грн (1,4%).

На купівлю непродовольчих товарів та отримання послуг домогосподарства із групи домогосподарств із низькими доходами направляли 35,9% усіх сукупних витрат, а домогосподарства десятого дециля – 44,0%.

Домогосподарства з груп із низькими доходами направляли на оплату житла, комунальних продуктів та послуг 14,5%, а домогосподарства десятого дециля – 9,8% своїх витрат. Разом з тим останні на ці цілі витрачали 1381,28 грн, що у 1,5 раза більше, ніж у групах домогосподарств із низькими доходами.

Домогосподарства міста та села

Найбільш поширеними у сільській місцевості є домогосподарства, які складаються з п'яти та більше осіб (29,5% загальної кількості домогосподарств), у міських поселеннях - з трьох осіб (31,4%).

Частка домогосподарств сільської місцевості, у яких є працюючі особи, становила 75,3% у міських поселеннях – 81,6%, у сільській місцевості – 64,5%. Коефіцієнт економічного навантаження на працюючого члена домогосподарств сільської місцевості становив 2,68 і був вищим, ніж у міських поселеннях – 2,18.

Середньомісячні сукупні витрати одного міського домогосподарства у 2018 році склали 10281,13 грн, що є більше на 15,4% від витрат домогосподарств, які проживають у сільській місцевості (8909,93 грн). З розрахунку на одного члена міського домогосподарства сукупні витрати становили 4470,1 грн, що на 30,4% є більшими, ніж у сільських домогосподарствах (3426,89 грн).

Суттєва різниця між домогосподарствами сільської місцевості та міських поселень спостерігалася у грошових витратах. У 2018 році середньомісячні грошові витрати середнього міського домогосподарства становили 9753,14 грн, що на 37,3% більше, ніж сільського (7105,19 грн). У розрахунку на одного члена домогосподарства сільської місцевості – 2732,76 грн, що в 1,6 раза менше, ніж у міських поселеннях – 4240,5 грн.

У забезпеченні населення, особливо сільського, продуктами харчування значну роль відіграють особисті підсобні господарства. Порівняно з домогосподарствами міста ці надходження були значно вагоміші у сільській місцевості. Так, у них вироблено 100% спожитої у сільських домогосподарствах картоплі та яєць (у міських домогосподарствах цей показник становив 21,4% та 7,1%); 71,3% овочів і баштанних (7,5%); 38,0% фруктів, ягід, горіхів, винограду (3,4%); 58,1% молока та сиру (в перерахунку на молоко) (1,5%); 33,1% м'яса і м'ясопродуктів (2,0%); 1,6% цукру та меду (0,4%); 11,8% хліба і хлібних продуктів (0,5%).

У сільських домогосподарствах на одну особу споживалось більше, ніж у міських: хліба і хлібних продуктів – на 23,5%; молока і молочних продуктів – на 7,3%; картоплі – на 67,8%. Навпаки, вони споживали менше яєць – на 11,1%; м'яса і м'ясопродуктів – на 30,6%; риби та рибопродуктів – на 33,3%; фруктів, ягід, горіхів, винограду – на 84,6%.

Калорійність добового раціону одного сільського жителя була на 11,9% вищою, ніж міського. Вміст білків у спожитих продуктах харчування сільських жителів був на 21,8% вищим, ніж міських жителів, вуглеводів – на 25,3%, вміст жирів в продуктах харчування - на 18,4%.

**Енергетична цінність і вміст поживних речовин
у спожитих в домогосподарствах продуктах харчування**

	2017			2018		
	усі домогосподарства	у тому числі, які проживають		усі домогосподарства	у тому числі, які проживають	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Енергетична цінність (ккал)	2982	2881	3128	2935	2810	3144
Білки (г)	81	79	83	91	78	95
Жири (г)	135	136	134	123	114	135
Вуглеводи (г)	363	337	401	368	324	406

Споживчі сукупні витрати на купівлю непродовольчих товарів та послуг міських домогосподарств були більшими за сукупні витрати у сільських домогосподарствах на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива – на 23,9%; зв'язок – на 40,3%; відпочинок і культуру – у 4,9 раза; освіту – у 4,1 раза.

Розподіл споживчих грошових витрат домогосподарств у 2018 році, відсотків

У структурі сукупних ресурсів домогосподарств села залишається низькою питома вага оплати праці, яка у 2018р. склала 49,6%, у домогосподарствах міста – 67,6%.

У формуванні грошових доходів сільських домогосподарств важливу роль відіграють пенсії, які склали 18,5% сукупних доходів, доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості (4,7% сукупних ресурсів) та доходи від продажу сільськогосподарської продукції (4,4%).

Домогосподарства з дітьми

Кількість домогосподарств з дітьми у 2018 році становила 46,1% загальної кількості домогосподарств.

Умови та рівень життя домогосподарств з дітьми значною мірою залежать від кількості дорослих осіб, наявності працюючих у їхньому складі.

За даними обстеження більше половини (50,4%) домогосподарств з дітьми мають у своєму складі дві дорослі особи і більше. Зазначимо, що домогосподарств з трьох осіб, які проживають у міських поселеннях є менше, ніж на селі (29,1% – у містах, 82,8% – у селі). Домогосподарств, які мають у своєму складі дві дорослі особи і проживають у сільській місцевості, є менше, ніж міських (16,2% – у селі, 68,2% – у місті).

Середньомісячні сукупні витрати у розрахунку на одне домогосподарство з дітьми склали 12310,89 грн, у тому числі багатодітних (які мають у своєму складі три та більше дітей) – 13396,09 грн. Витрати у домогосподарствах без дітей становили 7615,92 грн, що в 1,6 раза менше, ніж у домогосподарствах з дітьми.

Сукупні витрати домогосподарств

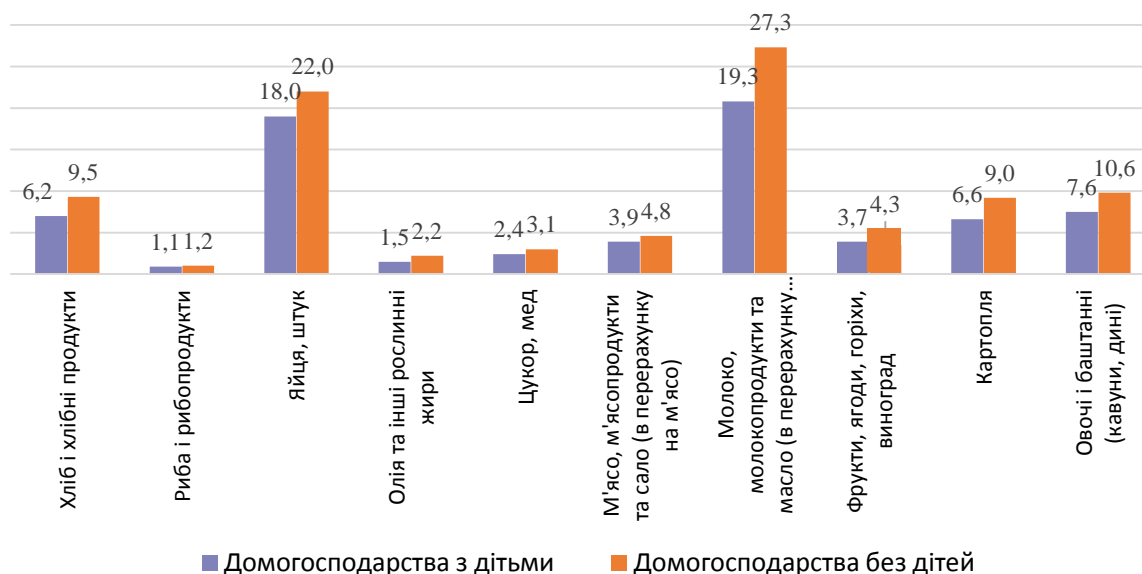
	2017	2018	2018 до 2017, %
у середньому за місяць, грн.			
Усі домогосподарства	8170,16	9778,22	119,7
Усі домогосподарства з дітьми	10434,26	12310,89	118,0
у тому числі з чисельністю дітей			
одна	10112,37	11871,41	117,4
дві	11065,26	13485,10	121,9
три і більше	13239,10	13396,09	101,2
Усі домогосподарства без дітей	6223,42	7615,92	122,4

У середньому на одну умовну особу домогосподарств з дітьми сукупні витрати становили 3799,66 грн на місяць (багатодітних – 3100,95 грн), проти 4453,75 грн у домогосподарствах без дітей, на 17,2% більше, ніж у домогосподарствах з дітьми.

Домогосподарства з дітьми до 18 років спрямовували на купівлю продуктів харчування (разом із витратами на харчування поза домом) 56,3% усіх сукупних витрат (у 2017р. – 57,0%), багатодітні домогосподарства (з кількістю дітей три і більше у складі домогосподарства) витрачали на ці цілі 56,3%, у той час як домогосподарства без дітей – 56,7%.

Споживання продуктів харчування у домогосподарствах з дітьми та без дітей (у середньому за місяць у розрахунку на одну особу, кг)

При збільшенні числа дітей у домогосподарстві частка сукупних витрат на харчування мала тенденцію до зростання при одночасному зменшенні вартості та калорійності добового раціону.

Споживання майже всіх основних продуктів харчування у багатодітних домогосподарствах було значно нижчим, ніж у домогосподарствах з однією дитиною: молока, молокопродуктів та масла - на 29,0%, яєць – на 28,6%, м'яса і м'ясопродуктів – на 24,2%, риби і рибопродуктів – на 11,1%.

Калорійність харчування в домогосподарствах з однією дитиною становила 3345 ккал, у домогосподарствах з двома дітьми – 2682 ккал та у багатодітних – 2477 ккал.

Частка витрат на непродовольчі товари у порівнянні з 2017 роком зменшилась у домогосподарствах з дітьми на 1,1 в. п., у домогосподарствах з трьома дітьми – на 0,8 в. п. і становила відповідно 25,5%, та 30,3%.

У домогосподарствах з дітьми 67,8% сукупних ресурсів формувалися за рахунок оплати праці (у 2017 роком – 64,2%); пенсії, стипендії та допомоги становили 10,4% (у порівнянні з попереднім роком зменшились на 3,1 в. п.); вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства, збільшилась на 0,3 в. п. і становила 4,0% сукупних ресурсів домогосподарства.

www.lv.ukrstat.gov.ua

ve@lv.ukrstat.gov.ua

(032) 258-59-16

Ніна Шулигіна

Більше інформації: www.lv.ukrstat.gov.ua, Тематичний розділ "Доходи та умови життя домогосподарств"

© Головне управління статистики у Львівській області, 2020